

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, uznanie za rezerwat przyrody obszarów cennych przyrodniczo następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Określa ono jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Równolegle ustawodawca poprzez art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody uczynił utworzenie tej formy ochrony przyrody celem publicznym, zastrzegając w ustępie 2 tego artykułu, że jej utworzenie bez zgody właściciela może nastąpić wyłącznie na gruntach Skarbu Państwa.

Nazwa rezerwatu przyrody Ostoja Nowodworska pochodzi od nazwy obszaru Natura 2000 Ostoja Nowodworska PLH140043, z którym obszarowo się pokrywa.

Rezerwat przyrody położony jest przy mieście Nowy Dwór Mazowiecki w granicach administracyjnych powiatu nowodworskiego i obrębie ewidencyjnym nr 10-01. Działka ewidencyjna stanowiąca ten obszar oznaczona jest numerem 2/2. Rezerwat przyrody obejmuje cały oddział 323 i 324, będący własnością Skarbu Państwa i pozostający pod zarządem Nadleśnictwa Jabłonna, Leśnictwo Bagno.

Granice południową obszaru chronionego stanowi droga DW 630 na długości ok. 620 m. Jego granicę południowo zachodnią stanowi linia oddziałowa oddzielająca oddział 324 b od osiedla mieszkaniowego, dalej biegnąca wzdłuż ogrodzenia jednostki wojskowej. Dalej w kierunku północnym dochodzi do północno-zachodniego skraju kompleksu leśnego położonego niedaleko torów kolejowych. Następnie granica rezerwatu kieruje się wzdłuż skraju lasu w kierunku południowym, aż do zabudowań.

Rezerwat przyrody tworzy się ze względu na wyjątkowe bogactwo entomofauny, zwłaszcza zgrupowania koleopterofauny saproksylicznej i ksylofagicznej. Do ciekawych i cennych z przyrodniczego punktu widzenia chrząszczy, ekologicznie związanych z drewnem dębowym, można wymienić gatunki z rodziny kózkowatych pisanek, paśnika, węglarka, rypiaka czy też biegowca. Ostatni z wymienionych gatunków notowany jest w kraju bardzo rzadko, a na Mazowszu, oprócz Lasu Bielańskiego i Puszczy Kozienickiej, jest to jego trzecie współcześnie znane stanowisko. Osobliwością obszaru jest obecność dwóch gatunków wymienionych w załączniku II dyrektywy siedliskowej – zgniotka cynobrowego i pachnicy dębowej. Oba gatunki związane są ze z występującymi w rezerwacie przyrody starymi żywymi i zamierającymi drzewami.

Dominującym typem siedliskowym są tu lasy świeże (LŚw) i lasy mieszane świeże. Wśród zbiorowisk leśnych przeważają zbiorowiska grądowe. Drzewostany tworzone są przez lipę, dąb i grab z udziałem klonu i jesionu a w miejscach suchszych sosny oraz wilgotniejszych olszy czarnej i wiązów. Drugim znaczącym ze względów przyrodniczych zbiorowiskiem roślinnym jest świetlista dąbrowa z dominującym w drzewostanie dębem szypułkowym i bezszypułkowym.

Z racji położenia rezerwatu przyrody w otoczeniu terenów silnie zurbanizowanych nie wyznacza się dla niego otuliny, gdyż stopień przekształcenia obszarów z nim graniczących jest na tyle duży, że nie spełniałaby ona założonych ustawowo funkcji.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opiniując zarządzenie wskazał następujące uwagi:

- 1) *Należy uaktualnić publikator Prawo geodezyjne i kartograficzne o pozycję 1019 z 2025 r. Powinno być: „Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824, oraz 2025 r. poz. 1019).” Należy usunąć pozycję 1615.*

Poprawiono projekt zarządzenia w tym zakresie;

- 2) *Całość zarządzenia należy przeredagować zgodnie z przekazanymi przez MKiŚ i GDOŚ wzorami zarządzeń. Przykładowo § 1 pkt 2 zamiast „Przebieg granicy rezerwatu określa mapa stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia” powinien przyjąć brzmienie „Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci mapy są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia.”*

Przeredagowano projekt zarządzenia;

- 3) *Tytuły załączników powinny być takie jak w zarządzeniu. Przykładowo tytuł załącznika nr 1 zamiast „Przebieg granicy rezerwatu” powinien być „Położenie i przebieg granicy rezerwatu Ostoja Nowodworska w postaci mapy”.*

W przekazanym do uzgodnienia projekcie zarządzenia odesłanie do załączników zamieszczone w jego przepisach merytorycznych koresponduje z tytułem załączników. Po przeredagowaniu, zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez MKiŚ oraz GDOŚ, treści merytorycznej przepisów stanowiących odesłanie do załączników zmieniono równolegle tytuły załączników;

- 4) *Załączniki nr 1 i 2 powinny zostać opatrzone wspólnym tytułem: „Załączniki do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2025 r. w sprawie ...”, przy czym każdy załącznik powinien zostać opisany osobno. Przykład: Załącznik nr ... do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia ... w sprawie rezerwatu „X”.*

W przekazanym do zaopiniowania zarządzeniu wszystkie załączniki zostały opatrzone wspólnym tytułem. Nie zachodzi zatem podstawa do powielania tego tytułu dla każdego z załączników z osobna;

- 5) *Należy rozważyć przeredagowanie celu ochrony rezerwatu lub przy jego pozostawieniu w obecnym kształcie zmianę przyjętej klasyfikacji. Cel ochrony rezerwatu powinien korespondować z klasyfikacją. Jeśli celem jest zachowanie lasu ze względu na cenne siedliska, to rodzaj rezerwatu powinien być leśny (L), typ i podtyp ze względu na dominujący przedmiot ochrony biocenotyczny i fizjocenotyczny (Pbf), biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp) natomiast typ i podtyp ze względu na główny typ ekosystemu może pozostać taki jak w zarządzeniu. Jeśli zaś celem ochrony mają być cenne gatunki entomofauny, tak jak to określono w uzasadnieniu zarządzenia, rodzaj rezerwatu powinien być faunistyczny (Fn), typ i podtyp ze względu na dominujący przedmiot ochrony i typ i podtyp ze względu na główny typ ekosystemu mogą zostać niezmienione.*

Dominujący cel ochrony rezerwatu przyrody stanowią cenne gatunki owadów. Z tych też względów dla tego obiektu ustalono w tej materii typ faunistyczny i podtyp bezkręgowców. Chroniona tu entomofauna związana jest ekologicznie z siedliskami leśnymi i takie siedliska stanowią główny typ ekosystemu rezerwatu przyrody. Tym niemniej, las jako taki sam w sobie nie mógłby stanowić głównego celu ochrony. Samodzielnej wartości celu ochrony tego miejsca nie można byłoby przypisać ogólnie pojętej fitocenozy czy też biocenozy leśnej bez uwypuklenia występującej w niej cennej entomofauny, stanowiącej główne tło wartości przyrodniczych obiektu chronionego. Znalazło to zresztą swoje odzwierciedlenie w funkcjonującej już na tym terenie ochronie przyrody w formie obszaru Natura 2000 Ostoja Nowodworska PLH140043, dla której przedmiotem ochrony są dwa chrząszcze pachnica dębowa i zgniotek cynobrowy. Ukierunkowanie rezerwatu przyrody na tak dominujący cel ochrony pozwoli powiązać go z prowadzoną tu już ochroną w ramach obszaru Natura 2000;

- 6) *Podziałka liniowa powinna zawierać liczby 10, 50, 100, 500, 1000, gdyż pozwoli to na skuteczniejszy pomiar odległości na mapie.*

Zmieniono podziałkę liniową;

- 7) *Działki ewidencyjne są oznaczone tylko na północ od rezerwatu, przez to nie wiadomo, czy pozostały obszar rezerwatu przyrody jest jedną działką czy nie ma tam oznaczenia działek. Zgodnie z uzasadnieniem rezerwat obejmuje cały obszar działki 2/2. Granicę działki, ale także numer działki dla większej czytelności należy dodać na mapie.*

Przesunięto kolejność wyświetlania warstw na mapie. Granicom działek ewidencyjnych nadano wyższą rangę reprezentatywności i wyświetlane są one nad granicą rezerwatu przyrody. Za opinią przekazaną przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pismem z dnia 10 maja 2024 r. znak DZP-WO.6200.17.2024.SW odstąpiono od wyświetlania na mapach zarządzeń numerów działek ewidencyjnych w celu uniknięcia sytuacji, w której numery działek nachodziłyby na granicę rezerwatu czy też jego otuliny, co nie pozostawałoby bez wpływu na czytelność załącznika;

- 8) *Przy źródłach danych w miejscu daty należy wskazać czy podana data jest datą dostępu czy aktualności danych. W przypadku, kiedy jest to data dostępu należy dopisać słowo „dostęp”.*

Dopisano przed datą słowo „dostęp”;

- 9) *Mapy poglądowe są bardzo małe, słabo widoczne, zalecamy ich zwiększenie.*

Zwiększono mapę poglądową;

- 10) *Granice działek ewidencyjnych oraz krzyżyki przecięcia linii siatki kartograficznej wyraźnie dominują w treści mapy, zalecamy wprowadzenie (zwiększenie) ich przezroczystości i/lub zmniejszenie grubości.*

Zwiększono przezroczystość krzyży linii siatki kartograficznej oraz zmniejszono ich grubość.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zasięgnął opinii Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w sprawie przedmiotowego rezerwatu przyrody.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego pismem z dnia 17 grudnia 2025 r. znak: WP-II.0521.1.22.2025.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest uznanie rezerwatu przyrody Ostoja Nowodworska.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenie będzie oddziaływało:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właściciela rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty znajdujące się, lub które znajdują się w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 428) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą żadnych dodatkowych skutków finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego i budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w zagospodarowaniu terenu.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie swym zakresem obejmuje: Ostoję Nowodworska PLH140043, czyli teren objęty ochroną w ramach sieci Natura 2000 jako specjalny obszar ochrony siedlisk na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nowodworska (PLH140043) (Dz. U. poz. 784) i Dyrektywy Unii Europejskiej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny (Dz.U.UE.L.1992.206.7). Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.